

T.C.

DANIŞTAY

4. DAİRE

E. 2007/4821

K. 2008/1577

T. 28.4.2008

• İHTİYATİ HACİZ VE İHTİYATİ TAHAKKUK İŞLEMLERİ (Sadece Asıl Borçluya Uygulanabileceği)

• LİMİTED ŞİRKETİ'NİN VERGİ BORCU (Ortak ve Kanuni Temsilci Olan Davacı Hakkında Tesis Edilen İhtiyati Haciz İle Teminat İstenmesine İlişkin İşlemin İptali - İhtiyati Haciz ve İhtiyati Tahakkuk İşlemlerinin Sadece Asıl Borçluya Uygulanabileceği)

• BORÇLUNUN SORUMLULUĞU (Limited Şirketi'nin Vergi Borçlarının Güvence Altına Alınması Amacıyla Ortak ve Kanuni Temsilci Olan Davacı Hakkında Tesis Edilen İhtiyati Haciz - İhtiyati Haciz ve İhtiyati Tahakkuk İşlemlerinin Sadece Asıl Borçluya Uygulanabileceği)

213/m.10

ÖZET : İhtiyati haciz ve ihtiyati tahakkuk işlemleri, sadece asıl borçluya uygulanabilecektir.

İstemin Özeti : ... Endüstriyel Kontrol Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin vergi borçlarının güvence altına alınması amacıyla ortak ve kanuni temsilci olan davacı hakkında tesis edilen ihtiyati haciz ile teminat istenmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır. İstanbul 4. Vergi Mahkemesinin 9.5.2007 günlü ve E:2006/3135, K:2007/1213 sayılı kararıyla; 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda yer alan teminat isteme, ihtiyati haciz ve ihtiyati tahakkuk işlemlerinin kamu alacağının cebren tahsil ve takip usulleri olmayıp, icrai muamelelere başlamadan önce kamu alacağını korumaya yönelik işlemler olduğu, bu nedenle bu tür işlemlerin asıl kamu borçlusu, diğer bir anlatımla verginin mükellefi veya sorumlusu hakkında tesis edilebileceği, bu nedenle sözkonusu işlemlerin kanuni temsilciler hakkında uygulanmasına olanak bulunmadığı, kanuni temsilcilerin ancak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 10 uncu maddesi uyarınca kesinleşen ve şirketten tahsili olanaksız hale gelen borçlardan dolayı sorumlu tutulabileceği, henüz tahakkuk etmemiş borçlardan davacının bu aşamada sorumlu tutulmasına olanak bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemlerin iptaline karar verilmiştir. Davalı İdare, ihtiyati haciz ile teminat istenmesine ilişkin işlemlerin hukuka uygun olduğunu ileri sürerek kararın bozulmasını istemektedir.

Savunmanın Özeti : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Tetkik Hakimi Mehmet Sönmez'in Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, temyize konu mahkeme kararının bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay savcısı İbrahim Erdoğan'ın Düşüncesi : İdare ve vergi mahkemelerince verilen kararların temyizden incelenerek bozulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nedenlerin bulunması gerekmektedir.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, söz konusu maddede yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, istemin reddi ile temyiz edilen Mahkeme kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince gereği görüldü:

KARAR : Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, bozulması istenilen kararın dayandığı gerekçeler karşısında, yerinde ve kararın bozulmasını sağlayacak durumda görülmemiştir.

SONUÇ : Bu nedenle, temyiz isteminin reddine, İstanbul 4. Vergi Mahkemesinin 9.5.2007 günlü ve E:2006/3135, K:2007/1213 sayılı kararının onanmasına esasta oybirliğiyle, gerekçede oyçokluğuyla, 28.04.2008 gününde karar verildi.

KARŞI OY :

... Endüstriyel Kontrol Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin vergi borçlarının güvence altına alınması amacıyla ortak ve kanuni temsilci olan davacı hakkında tesis edilen ihtiyati haciz ile teminat istenmesine ilişkin işlemi; 6183 sayılı Kanunda yer alan teminat isteme, ihtiyati haciz ve ihtiyati tahakkuk işlemlerinin kamu alacağının cebren tahsil ve takip usulleri olmayıp, icrai muamelelere başlamadan önce kamu alacağını korumaya yönelik işlemleri olduğu, bu nedenle bu tür işlemlerin asıl kamu borçlusu, olan mükellefi veya sorumlusu hakkında tesis edilebileceği, bu nedenle sözkonusu işlemlerin kanuni temsilciler hakkında uygulanmasına olanak bulunmadığı gerekçesiyle iptal eden Vergi Mahkemesi kararı davalı İdare tarafından temyiz edilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 3 üncü maddesinde, amme borçlusu veya borçlu teriminin, amme alacağını ödemek mecburiyetinde olan hakiki ve hükmi şahısları ve bunların kanuni temsilci veya mirasçıları ve vergi mükelleflerini, vergi sorumlusunu, kefil ve yabancı şahıs ve kurumlar temsilcilerini ifade edeceği, aynı Kanunun 13 üncü maddesinde de, ihtiyati haczin maddede sayılan hallerden birinin mevcudiyeti halinde hiçbir müddetle mukayyet olmaksızın alacaklı amme idaresinin mahalli en büyük memurunun kararıyla haczine suretle yapılacağına dair olan hükümlere göre derhal tatbik olunacağı belirtilmiştir. Bu maddenin 3 numaralı bendinde, borçlu kaçmışsa veya kaçması, malları kaçırması ve hileli yollara sapması ihtimalleri varsa ihtiyati haciz uygulanacağı hükmüne yer verilmiştir.

6183 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde ise, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 344 üncü maddesi uyarınca vergi ziyai cezası kesilmesini gerektiren haller ile 359 uncu maddesinde sayılan hallerde temas eden bir amme alacağının salınması için gerekli muamelelere başlanmış olduğu takdirde vergi incelemesinin yetkili memurlarca yapılan ilk hesaplamalara göre belirtilen miktar üzerinden tahsil dairelerince teminat isteneceği hükme bağlanmıştır.

Bu hükümlerin değerlendirilmesinden; kamu alacağını güvence altına alınması amacıyla ihdas edilen sözkonusu düzenlemelerin, kanunda öngörülen koşulların gerçekleşmesi şartıyla sadece asıl borçlu mükellef veya sorumlu hakkında değil, bunların kanuni temsilcileri hakkında da uygulanması mümkündür. Nitekim Danıştay Dördüncü Dairesinin 4.10.2005 günlü ve E:2005/1220, K:2005/1673 ve 27.9.2006 günlü ve E:2006/2405, K:2006/1738 sayılı kararları da bu yöndendir. Bu nedenle, teminat istenmesi ve ihtiyati haciz işlemlerinin kanuni temsilciler hakkında uygulanmasına olanak bulunmadığı gerekçesiyle iptal eden Mahkeme kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Ancak, incelenen dosyada teminat istenmesi için anılan Kanunun 9 uncu maddesinde belirtilen koşul olmamıştır. Zira, bu madde uyarınca, ancak maddede sayılan hallerde, bir amme alacağının salınması için gerekli muamelelere başlanmış olduğu takdirde vergi incelemesine yetkili memurlarca yapılan ilk hesaplamalara göre belirtilen miktar üzerinden teminat istenmesi sözkonusu olup, inceleme yapıp sonuçlandıktan sonra teminat istenmesine olanak bulunmamaktadır.

İhtiyati haciz işlemine gelince; incelenen dosyada dava konusu ihtiyati haciz işlemi, 6183 sayılı Kanunun 3 numaralı bendi uyarınca tesis edilmiş olup, bu bende göre ihtiyati haciz kararı ancak, borçlu kaçmışsa veya kaçması, malları kaçırmaması ve hileli yollara sapması ihtimallerinin bulunması halinde mümkündür. Bu hallerin varlığı ise, hukuk devletinin buna bağlı olarak, hukuki güvenlik ilkesinin gereği olarak somut biçimde ortaya konulması gerekmektedir. Dava dosyasında ise, bu durumlardan herhangi birinin varlığı hususunda somut hiçbir belirleme yapılmamıştır. Davacı hakkında tesis edilen ihtiyati haciz işlemi bu nedenle de hukuka uygun görülmemiştir.

Bütün bu açıklamalar karşısında, davacı hakkında tesis edilen teminat isteme ve ihtiyati haciz işlemini iptal eden vergi Mahkemesi kararı sonucu itibarıyla hukuka uygun olduğundan, Vergi Mahkemesi kararının bu gerekçeyle onanması gerektiği görüşüyle kararın gerekçesine karşıyım.